

Άρθρο 3

Ορισμοί και Εννοιολογικοί Προσδιορισμοί

Για την εφαρμογή της Παρέμβασης Π3-75.1 ισχύουν οι εξής ορισμοί και εννοιολογικοί προσδιορισμοί:

1. Εκμετάλλευση

Ως «εκμετάλλευση» νοείται το σύνολο των μονάδων που χρησιμοποιεί για γεωργικές δραστηριότητες και διαχειρίζεται ένας γεωργός στην ελληνική επικράτεια.

2. Γεωργός

Ως «γεωργός» νοείται το φυσικό ή νομικό πρόσωπο, που διαθέτει εκμετάλλευση ευρισκόμενη στην ελληνική επικράτεια και ασκεί γεωργική δραστηριότητα όπως ορίζεται στην παράγραφο 3.

3. Γεωργική δραστηριότητα

Ως «γεωργική δραστηριότητα» νοείται η δραστηριότητα η οποία συμβάλει στην παροχή ιδιωτικών και δημόσιων αγαθών μέσω της παραγωγής γεωργικών προϊόντων ή της διατήρησης της γης σε καλή γεωργική κατάσταση όπως ειδικότερα εξειδικεύεται στην παρ. 3 του άρθρου 3 της υπ' αρ. 519/135068/25-5-2023 (Β' 3071) υπουργική απόφαση.

4. Γεωργική εκμετάλλευση

Για τους σκοπούς της παρέμβασης Π3-75.1, γεωργική εκμετάλλευση νοείται το σύνολο των μονάδων (γη, ιδιόκτητα ζώα, εγκαταστάσεις και εξοπλισμός) που χρησιμοποιεί και διαχειρίζεται για την άσκηση γεωργικής δραστηριότητας ένας γεωργός στην ευρύτερη περιοχή του τόπου μόνιμης κατοικίας του.

Στις δραστηριότητες της γεωργικής εκμετάλλευσης, πλην της πρωτογενούς γεωργικής παραγωγής, στην οποία συμπεριλαμβάνονται δραστηριότητες όπως η διαλογή και η απλή συσκευασία ιδίων προϊόντων, δύνανται να περιλαμβάνονται και η διακίνηση, μεταφορά, τυποποίηση, συσκευασία, αποθήκευση, μεταποίηση, χονδρική και λιανική πώληση αποκλειστικά προϊόντων που παράγει η εκμετάλλευση.

5. Αρχηγός γεωργικής εκμετάλλευσης

Αρχηγός γεωργικής εκμετάλλευσης νοείται το φυσικό πρόσωπο το οποίο έχει πλήρη δικαιοπρακτική ικανότητα, είναι κάτοχος αγροτικής εκμετάλλευσης και είναι νομικά και οικονομικά υπεύθυνο για την κανονική λειτουργία της.

Στην περίπτωση εκμεταλλεύσεων νομικών προσώπων, αρχηγός νοείται το φυσικό πρόσωπο που κατέχει τουλάχιστον το 51% του εταιρικού κεφαλαίου, είναι ο νόμιμος εκπρόσωπός του, ασκεί τη διαχείριση και είναι νομικά και οικονομικά υπεύθυνος για τη λειτουργία του, έτσι όπως αποδεικνύεται με ανάλογα νομιμοποιητικά έγγραφα ανάλογα με τη νομική μορφή του νομικού προσώπου. Ενδεικτικά νομιμοποιητικά έγγραφα είναι η συμβολαιογραφική πράξη σύστασης, το καταστατικό του νομικού προσώπου και όποιο άλλο έγγραφο συνδέεται με τη λειτουργία και το σκοπό του.

Η νομική ευθύνη αναφέρεται στο σύνολο των νομικών υποχρεώσεων και ευθυνών που επιβάλλονται στην γεωργική επιχείρηση.

Η οικονομική ευθύνη αναφέρεται στη διαχείριση της γεωργικής εκμετάλλευσης και για τα φυσικά πρόσωπα αποδεικνύεται με την έκδοση στο όνομα και αριθμό φορολογικού μητρώου του αρχηγού της όλων των παραστατικών που αφορούν την εκμετάλλευση, όπως μισθωτήρια, τιμολόγια αγοράς εφοδίων, πώλησης προϊόντων, είσπραξη ενισχύσεων, συναλλαγές με πιστωτικά ιδρύματα, φορολογικές υποχρεώσεις κ.λπ. Κατ' αναλογία στα νομικά πρόσωπα, ο αρχηγός της γεωργικής εκμετάλλευσης έχει την οικονομική ευθύνη για τη διαχείριση της γεωργικής εκμετάλλευσης, τα κέρδη και τους χρηματοοικονομικούς της κινδύνους, ενεργεί σε οικονομικές συναλλαγές για λογαριασμό της εταιρίας και έχει την ευθύνη για την έκδοση παραστατικών που εκδίδονται στον αριθμό φορολογικού μητρώου του νομικού προσώπου.

6. Πρώτη Εγκατάσταση

Ως πρώτη εγκατάσταση νοείται η για πρώτη φορά ενασχόληση με τη γεωργία από τα φυσικά πρόσωπα γεωργούς νεαρής ηλικίας. Η ημερομηνία της πρώτης εγκατάστασης δεν πρέπει είναι προγενέστερη των 18 μηνών από την ημερομηνία υποβολής της αίτησης στήριξης.

- i) Στην περίπτωση των ατομικών γεωργικών εκμεταλλεύσεων (φυσικά πρόσωπα), πρώτη εγκατάσταση νοείται όταν τα φυσικά πρόσωπα, γεωργοί νεαρής ηλικίας, που είναι αρχηγοί αυτών των εκμεταλλεύσεων, εγγράφονται στο ΜΑΑΕ με την ιδιότητα του νεοεισερχομένου επαγγελματία αγρότη, ασκώντας αποτελεσματικό και μακροχρόνιο έλεγχο επί αυτών όσον αφορά τη διαχείριση, τα κέρδη και τους χρηματοοικονομικούς κινδύνους τους.
- ii) Στην περίπτωση γεωργικών εκμεταλλεύσεων οι οποίες ανήκουν σε νομικά πρόσωπα, πρώτη εγκατάσταση νοείται όταν φυσικό πρόσωπο, νέος γεωργός, που κατέχει τουλάχιστον το 51% του κεφαλαίου του νομικού προσώπου αναλαμβάνει για πρώτη φορά, ως διαχειριστής, την αρχηγία / έλεγχο νομικού προσώπου με γεωργική δραστηριότητα το οποίο εγγράφεται στο ΜΑΑΕ ως κάτοχος γεωργικής εκμετάλλευσης καθιστώντας τον εαυτό του νομικά και οικονομικά υπεύθυνο για τη λειτουργία του νομικού προσώπου, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρ. 5, και συνεπώς ασκεί αποτελεσματικό και μακροχρόνιο έλεγχο επί αυτού όσον αφορά τη διαχείριση, τα κέρδη και τους χρηματοοικονομικούς κινδύνους του.

Ως ημερομηνία έναρξης της πρώτης εγκατάστασης (ημερομηνία πρώτης εγκατάστασης) νοείται:

1. Για τα φυσικά πρόσωπα η ημερομηνία απόκτησης από τον υποψήφιο της ιδιότητας του «επαγγελματία αγρότη» νεοεισερχομένου στον αγροτικό τομέα, όπως αυτή αναγράφεται στην σχετική βεβαίωση του ΜΑΑΕ, πληρώντας τις σχετικές προϋποθέσεις της παρ. 9.
2. Για τα νομικά πρόσωπα η ημερομηνία καθορισμού του φυσικού προσώπου ως διαχειριστή/νόμιμου εκπροσώπου του νομικού προσώπου σύμφωνα με σχετικά εταιρικά έγγραφα. Ο νέος γεωργός διαχειριστής/νόμιμος εκπρόσωπος του νομικού προσώπου, κατά την υποβολή του αιτήματος στήριξης, πρέπει να πληροί επιπλέον τις εξής προϋποθέσεις:
  - α) εισφέρει στο εταιρικό κεφάλαιο του νομικού προσώπου τουλάχιστον κατά 51% και είναι νομικά και οικονομικά υπεύθυνος για τη λειτουργία του,
  - β) δηλώνει στο ΜΑΑΕ ότι θα εγγραφεί στον αρμόδιο ασφαλιστικό φορέα, σύμφωνα με τις ισχύουσες εθνικές διατάξεις σχετικά με την άσκηση επιχειρηματικής δραστηριότητας σε νομικό πρόσωπο με γεωργική δραστηριότητα και ότι θα προσκομίσει τη σχετική βεβαίωση εγγραφής,
  - γ) έχει διακόψει οποιαδήποτε άλλη μορφή μόνιμης εξαρτημένης ή μη εξωγεωργικής απασχόλησης που δεν συνδέεται με την άσκηση διοίκησης και επιχειρηματικής δραστηριότητας σε νομικό πρόσωπο με γεωργική δραστηριότητα (Ομάδα ΚΑΔ 01 εκτός των ΚΑΔ 01.6: υποστηρικτικές δραστηριότητες προς τη γεωργία και του ΚΑΔ 01.7: Θήρα), ή δεσμεύεται ότι θα διακόψει οποιαδήποτε σχετικής μορφής απασχόληση και θα προσκομίσει εντός αποκλειστικής προθεσμίας ενός (1) μήνα από την ημερομηνία έκδοσης της απόφασης των προσωρινών πινάκων αποτελεσμάτων αξιολόγησης, τα σχετικά παραστατικά διακοπής.

Η πρώτη εγκατάσταση ολοκληρώνεται με την ορθή υλοποίηση του επιχειρηματικού σχεδίου και την τήρηση των σχετικών στόχων και δεσμεύσεων των δικαιούχων (φυσικά πρόσωπα, νομικά πρόσωπα) και των αρχηγών – νόμιμων εκπροσώπων των νομικών προσώπων.

7. Μητρώο αγροτών και αγροτικών εκμεταλλεύσεων (ΜΑΑΕ):

Συστάθηκε με βάση το ν. 3874/2010 (Α' 151) και σε αυτό εγγράφονται υποχρεωτικά όλα τα ενήλικα φυσικά πρόσωπα και τα νομικά πρόσωπα που, εντός της Επικράτειας, ασκούν αγροτική δραστηριότητα ή κατέχουν αγροτική εκμετάλλευση.

8. Επαγγελματίας αγρότης

Επαγγελματίας αγρότης, σύμφωνα με την περίπτωση α' του άρθρου 2 του 3874/2010 (Α' 151), είναι το ενήλικο φυσικό πρόσωπο που έχει δικαιώματα εγγραφής στο Μητρώο Αγροτών και Αγροτικών Εκμεταλλεύσεων, εφόσον πληροί σωρευτικά τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

- α) Είναι κάτοχος αγροτικής εκμετάλλευσης.
- β) Ασχολείται επαγγελματικά με αγροτική δραστηριότητα στην εκμετάλλευσή του τουλάχιστον κατά 30% του συνολικού ετήσιου χρόνου εργασίας του.
- γ) Λαμβάνει από την απασχόλησή του σε αγροτική δραστηριότητα το 50% τουλάχιστον του συνολικού ετήσιου εισοδήματός του.
- δ) Είναι ασφαλισμένος ο ίδιος και η αγροτική του παραγωγή, όπου απαιτείται, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία.
- ε) Τηρεί λογιστικά βιβλία, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία.

Η κατοχή αγροτικής εκμετάλλευσης αποδεικνύεται σύμφωνα με τα αναφερόμενα στην υπ' αρ. 360/26071/1-3-2016 (ΑΔΑ 7Ω9Ρ4653ΠΓ-ΔΕΒ) εγκύλιο του Γεν. Γραμματέα του ΥΠΑΑΤ.

Για τον υπολογισμό της ετήσιας απασχόλησης στην αγροτική εκμετάλλευση εφαρμόζεται η υπ' αρ. 169653/3-6-2011 (Β' 1181) KYA, όπως έχει τροποποιηθεί με την υπ' αρ. 1415/80082/12-07-2016 (Β' 2386) όμοιά της.

Για τον υπολογισμό του αγροτικού εισοδήματος εφαρμόζεται η υπ' αρ. 134430/4-3-2011 (Β' 392) KYA όπως έχει τροποποιηθεί με τις υπ' αρ. 329/78917/05-06-2018 (Β' 2090) και 5756/26-7-2021 (Β' 3453) KYA.

Για τους σκοπούς της παρέμβασης Π3-75.1 θεωρούνται ως επαγγελματίες αγρότες όσοι έχουν κριθεί δικαιούχοι της παρέμβασης Π3-75.1 και των οποίων τα αγροτικά εισοδήματα προέρχονται από τον τομέα της Γεωργίας και όχι από τον τομέα της Αλιείας.

9. Νεοεισερχόμενος στον αγροτικό τομέα επαγγελματίας αγρότης

Για να κριθεί κάποιος ως «νεοεισερχόμενος» επαγγελματίας αγρότης πρέπει να πληρούνται οι όροι και οι προϋποθέσεις της παρ. 5^α του άρθρου 2 του ν. 3874/2010 (Α' 151) καθώς και οι προϋποθέσεις οι οποίες αναφέρονται στις σχετικές εγκυκλίους του Μητρώου Αγροτών και Αγροτικών Εκμεταλλεύσεων

10. Επαρκή επαγγελματικά προσόντα

Τα επαρκή επαγγελματικά προσόντα υφίστανται στο πρόσωπο του δικαιούχου εφόσον συντρέχει μία από τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

- α. Κατέχει τίτλο σπουδών / πτυχίο γεωτεχνικής κατεύθυνσης, σύμφωνα με τον επόμενο πίνακα. Οι τίτλοι σπουδών/πτυχίων επιπέδων 3-5 πρέπει να βρίσκονται σε συνάφεια με τον προσανατολισμό της γεωργικής εκμετάλλευσης κάτι το οποίο δεν απαιτείται για τους τίτλους γεωτεχνικής κατεύθυνσης επιπέδου 6 ή ανώτερου επιπέδου. Ισχύει η εξής αντιστοίχιση πτυχίων/ διπλωμάτων για τα επίπεδα 3-8:

Επίπεδο Εθνικού Πλαισίου Προσόντων	Επαγγελματική Εκπαίδευση & Επαγγελματική Κατάρτιση – Ανώτατη Εκπαίδευση
3	Πτυχίο επαγγελματικής ειδικότητας, εκπαίδευσης και κατάρτισης επιπέδου 3 που έχει χορηγηθεί σε απόφοιτους των σχολών επαγγελματικής κατάρτισης (Σ.Ε.Κ.) μετά από πιστοποίηση και ΕΠΑ.Σ. του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων
4	Πτυχίο ΕΠΑ.Σ. απολυτήριο επαγγελματικού λυκείου (ΕΠΑ.Λ.) επιπέδου 4 (Ισότιμο με το απολυτήριο γενικού λυκείου),

	<p>[Χορηγείται στους απόφοιτους της Γ' τάξης των Επαγγελματικών Λυκείων (ΕΠΑ.Λ.) μετά από ενδοσχολικές εξετάσεις]</p> <p>Πτυχίο επαγγελματικής ειδικότητας, εκπαίδευσης και κατάρτισης, επιπέδου 4</p> <p>[Χορηγείται στους απόφοιτους της Γ' τάξης των επαγγελματικών λυκείων (ΕΠΑ.Λ.) μετά από ενδοσχολικές εξετάσεις]</p> <p>Απολυτήριο Γενικού Λυκείου επιπέδου 4</p>
5	<p>Πτυχίο επαγγελματικής ειδικότητας, εκπαίδευσης και κατάρτισης, επιπέδου 5</p> <p>[Χορηγείται στους απόφοιτους της τάξης μαθητείας των ΕΠΑ.Λ. μετά από πιστοποίηση]</p> <p>Δίπλωμα επαγγελματικής ειδικότητας, εκπαίδευσης και κατάρτισης, επιπέδου 5</p> <p>[Χορηγείται στους απόφοιτους Ι.Ε.Κ. μετά από πιστοποίηση]</p> <p>Δίπλωμα / πτυχίο ανωτέρας σχολής (τριτοβάθμια ανώτερη και όχι ανώτατη εκπαίδευση)</p>
6	Πτυχίο Ανώτατης Εκπαίδευσης
7	Μεταπτυχιακό Δίπλωμα Ειδίκευσης
8	Διδακτορικό Δίπλωμα

β. Κατέχει ή αποκτά βεβαίωση – πιστοποιητικό παρακολούθησης πιστοποιημένου προγράμματος, διάρκειας τουλάχιστον 250 ωρών, από τον ΕΛΓΟ «ΔΗΜΗΤΡΑ», το οποίο πρέπει να περιλαμβάνει υποχρεωτικά και κατάρτιση σε βασικές ψηφιακές δεξιότητες.

Τα επαρκή επαγγελματικά προσόντα πρέπει είτε να υφίστανται κατά την ημερομηνία υποβολής της αίτησης στήριξης είτε να αποκτηθούν σε διάστημα που δεν υπερβαίνει τους 36 μήνες από την ημερομηνία λήψης της απόφασης ένταξης.

11. Γεωργός νεαρής ηλικίας

Για τους σκοπούς της παρέμβασης Π3-75.1, «Γεωργός νεαρής ηλικίας», νοείται:

11.1. Το φυσικό πρόσωπο το οποίο κατά το έτος έναρξης της υποβολής της αίτησης στήριξης δεν έχει υπερβεί το 40° έτος της ηλικίας του και κατά την ημερομηνία υποβολής της αίτησης στήριξης:

11.1.1. Έχει συμπληρώσει το 180 έτος της ηλικίας του, έχει πλήρη δικαιοπρακτική ικανότητα και φερεγγυότητα σύμφωνα με τις διατάξεις του Αστικού Κώδικα.

11.1.2. Εγκαθίσταται για πρώτη φορά σε γεωργική εκμετάλλευση ως υπεύθυνος αυτής, δηλαδή θεωρείται αρχηγός εκμετάλλευσης.

11.1.3. Διαθέτει ως ελάχιστα εκπαιδευτικά προσόντα, τουλάχιστον επίπεδο γνώσεων 4 δηλαδή είναι απόφοιτος επαγγελματικής σχολής ή Λυκείου είτε έχει επίπεδο γνώσεων επιπέδου 2 δηλαδή απολυτήριο γυμνασίου και ταυτόχρονα εκπαίδευση γεωτεχνικής κατεύθυνσης διάρκειας τουλάχιστον 150 ωρών που δεν αποτελεί μέρος πιστοποιητικού ή διπλώματος (μη τυπικής εκπαίδευσης - βεβαίωση από την αρμόδια αρχή). Εάν δεν καλύπτονται τα ελάχιστα εκπαιδευτικά προσόντα ο υποψήφιος πρέπει να διαθέτει επίπεδο γνώσεων επιπέδου 2 (απολυτήριο γυμνασίου) και επαγγελματικά προσόντα ως εξής: Άσκηση του επαγγέλματος του αγρεργάτη με πλήρη απασχόληση επί τρία συναπτά έτη ή επί ισοδύναμο χρονικό διάστημα με μειωμένο ωράριο, κατά την τελευταία δεκαετία (αποδεικνύεται με πιστοποιητικό που έχει εκδοθεί από αρμόδια αρχή, δελτία μισθοδοσίας ή εργόσημο ή άλλα σχετικά έγγραφα, εφόσον διευκρινίζουν σαφώς τις επαγγελματικές δραστηριότητες) ή να είναι ασφαλισμένοι ως μέλη «αγροτικής οικογενειακής εκμετάλλευσης», κατά την έκδοση της πρόσκλησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος, με έναρξη ασφάλισης τουλάχιστον από το έτος 2022.

11.1.4. Διαθέτει επαρκή επαγγελματικά προσόντα.

11.2. Το νομικό πρόσωπο, εφόσον ένα από τα φυσικά πρόσωπα που μετέχει στο κεφάλαιο και τη διαχείριση του είναι γεωργός νεαρής ηλικίας στο πρόσωπο του οποίου συντρέχουν όλες οι προϋποθέσεις των γεωργών νεαρής ηλικίας που είναι φυσικά πρόσωπα. Ο γεωργός νεαρής ηλικίας μετέχει στο κεφάλαιο του νομικού προσώπου τουλάχιστον κατά 51%. Ο γεωργός νεαρής ηλικίας αναλαμβάνει τον έλεγχο / αρχηγία του νομικού προσώπου για πρώτη φορά, ασκώντας μακροχρόνιο και αποτελεσματικό έλεγχο επί του νομικού προσώπου, σύμφωνα με τους όρους και τις προϋποθέσεις των παρ. 5 και 6.

12. Μόνιμη κατοικία

α) Μόνιμη κατοικία είναι η κύρια και μόνιμη εγκατάσταση ενός ατόμου και της οικογένειας του σ' ένα τόπο με πρόθεση να τον χρησιμοποιήσει στη διάρκεια του χρόνου ως κέντρο της κοινωνικής και οικονομικής του δραστηριότητας. Η πρόθεση τεκμαίρεται από ενέργειες που οδηγούν στην διαπίστωση βιούλησης διαρκούς και μόνιμης σύνδεσης με ορισμένο τόπο. Κανένας δεν μπορεί να έχει συγχρόνως περισσότερες από μία κατοικίες.

β) Διαμονή είναι η προσωρινή εγκατάσταση σ' έναν τόπο.

Η ιδιότητα του μονίμου κατοίκου αποδεικνύεται με την έκδοση της σχετικής βεβαίωσης μέσω της Ενιαίας Ψηφιακής Πύλης της Δημόσιας Διοίκησης ή με τη σχετική βεβαίωση από τον οικείο Δήμο. Ωστόσο σε περιπτώσεις αμφιβολιών ή καταγγελίας το μόνιμο της κατοικίας θα εξετάζεται και το βάρος της απόδειξης θα το φέρει ο ενδιαφερόμενος προσκομίζοντας δικαιολογητικά που αποδεικνύουν έμμεσα την μόνιμη κατοικία όπως, αποδείξεις οργανισμών κοινής αφέλειας στο όνομά του, βεβαίωση φοίτησης παιδιών, υποβολή φορολογικής δήλωσης κ.λπ. Επισημαίνεται ότι η ύπαρξη οικογενειακής μερίδας ή η εγγραφή στους εκλογικούς καταλόγους δε συνεπάγεται κατ' ανάγκη και την απόδειξη μόνιμης κατοικίας. Δεν γίνεται αποδεκτή η δήλωση διαφορετικής μόνιμης κατοικίας από αυτήν της / του συζύγου.

13. Ευρύτερη περιοχή του τόπου κατοικίας

Η γεωργική εκμετάλλευση πρέπει να βρίσκεται στην ευρύτερη περιοχή του τόπου της μόνιμης κατοικίας του/της αρχηγού της εκμετάλλευσης. Ως ευρύτερη περιοχή του τόπου κατοικίας νοείται η περιοχή στην οποία ο γεωργός έχει τη δυνατότητα πρόσβασης για την εύρυθμη λειτουργία της εκμετάλλευσης. Η περιοχή αυτή δεν μπορεί να υπερβεί τα όρια των όμορων Περιφερειακών Ενοτήτων. Για τις ανάγκες της Παρέμβασης, οι ΠΕ Θεσσαλονίκης και Πιερίας θεωρούνται όμορες.

14. Περιοχές εφαρμογής της παρέμβασης

Η παρέμβαση Π3-75.1 εφαρμόζεται σε περιοχές όπου η αγροτική δραστηριότητα είναι σημαντική, δηλαδή στο σύνολο της Χώρας με τις εξής εξαιρέσεις:

α) Στην ΠΕ Θεσσαλονίκης δεν εφαρμόζεται στη Δημοτική Κοινότητα 5ου Διαμερίσματος Θεσσαλονίκης.
β) Στην ΠΕ Αττικής, εφαρμόζεται στους Δήμους Νήσων καθώς και σε Δήμους και Κοινότητες με αγροτική δραστηριότητα, δηλαδή τις περιοχές που έχουν βαθμό Αστικοποίησης 2 και 3 (ενδιάμεσης πυκνότητας κατοικημένες και αραιοκατοικημένες περιοχές) και προσιδιάζουν αντίστοιχα σε ενδιάμεσες και κυρίως αγροτικές περιοχές, αποκλείοντας τον κατεξοχήν αστικό ιστό της Αττικής, σύμφωνα με τον παρακάτω πίνακα:

Πίνακας Δήμων/Κοινοτήτων που δεν έχει εφαρμογή η παρέμβαση Π3-75.1 στο Νομό Αττικής:

Αθηναίων	Ηρακλείου	Παπάγου
Αγίας Βαρβάρας	Ιλίου (Νέων Λιοσίων)	Περιστερίου
Αγίας Παρασκευής	Καισαριανής	Πετρούπολης
Αγίου Δημητρίου	Καλλιθέας	Πεύκης
Αγίων Αναργύρων	Καματερού	Ταύρου
Αιγάλεω	Κηφισιάς	Υμηττού
Αλίμου	Λυκοβρύσεως	Φιλοθέης
Αμαρουσίου	Μελισσίων	Χαϊδαρίου

Αργυρούπολης	Μεταμορφώσεως	Χαλανδρίου
Βριλησσίων	Μοσχάτου	Χολαργού
Βύρωνος	Νέας Ερυθραίας	Ψυχικού
Γαλατσίου	Νέας Ιωνίας	Εκάλης
Γλυφάδας	Νέας Σμύρνης	Νέας Πεντέλης
Δάφνης	Νέας Φιλαδελφείας	Πεντέλης
Ελληνικού	Νέας Χαλκηδόνος	Πειραιώς
Ζωγράφου	Νέου Ψυχικού	
Ηλιούπολης	Παλαιού Φαλήρου	

Κατά την εφαρμογή του μέτρου, ο μόνιμος πληθυσμός λαμβάνεται υπόψη σε επίπεδο δημοτικής ή τοπικής κοινότητας και προσδιορίζεται από την απογραφή της ΕΛ.ΣΤΑΤ. του έτους 2021. Δεν λαμβάνονται υπόψη οι οικισμοί. Οι διοικητικές διαιρέσεις (δημοτικές και τοπικές κοινότητες) αφορούν σε αυτές που θεσπίστηκαν με βάση τη διοικητική διαίρεση της Ελλάδας του Προγράμματος «Κλεισθένης I», ν. 4555/2018 (Α' 133).

Ως νησιωτικές περιοχές εφαρμογής χαρακτηρίζονται το σύνολο των νησιών του Αιγαίου και Ιονίου Πελάγους εκτός Κρήτης και Εύβοιας λόγω του μεγάλου μεγέθους τους.

15. Κατεύθυνση – προσανατολισμός παραγωγής γεωργικής εκμετάλλευσης

Η παραγωγική κατεύθυνση της γεωργικής εκμετάλλευσης προκύπτει από τον κλάδο παραγωγής από τον οποίο προέρχεται το μεγαλύτερο μέρος της παραγωγικής δυναμικότητας (εκφρασμένη ως τυπική απόδοση) της εκμετάλλευσης και χαρακτηρίζεται ως Φυτική, Κτηνοτροφική και Μικτή. Ειδικότερα, η παραγωγική κατεύθυνση της γεωργικής εκμετάλλευσης θεωρείται:

Φυτική: εφόσον ο κλάδος που συνεισφέρει στην παραγωγική δυναμικότητα (εκφρασμένη ως τυπική απόδοση) της εκμετάλλευσης σε ποσοστό άνω του 50% είναι η φυτική παραγωγή.

Κτηνοτροφική: εφόσον ο κλάδος που συνεισφέρει στην παραγωγική δυναμικότητα (εκφρασμένη ως τυπική απόδοση) της εκμετάλλευσης σε ποσοστό άνω του 50% είναι η ζωική παραγωγή.

Μικτή: εφόσον ο κλάδος που συνεισφέρει στην παραγωγική δυναμικότητα (εκφρασμένη ως τυπική απόδοση) της εκμετάλλευσης σε ποσοστό άνω του 50% είναι η μελισσοκομία ή κάθε άλλη περίπτωση που δεν εντάσσεται στη φυτική ή κτηνοτροφική κατεύθυνση.

16. ΚΑΔ

Κωδικοί αριθμοί δραστηριότητας (ΚΑΔ) είναι κωδικοί δραστηριοτήτων σύμφωνα με την «Εθνική Ονοματολογία Οικονομικών Δραστηριοτήτων 2008».

17. Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα Κοινής Αγροτικής Πολιτικής (ΟΠΣ ΚΑΠ)

Το Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα Κοινής Αγροτικής Πολιτικής (ΟΠΣ ΚΑΠ) είναι το κεντρικό πληροφοριακό σύστημα για την ηλεκτρονική καταχώριση και αποθήκευση των δεδομένων, τα οποία είναι αναγκαία για την παρακολούθηση, την αξιολόγηση, τη χρηστή δημοσιονομική διαχείριση, τις επαληθεύσεις και τους ελέγχους σχετικά με τις πράξεις που λαμβάνουν στήριξη από τα Ταμεία, σύμφωνα με το Παράρτημα XVII του Κανονισμού, σύμφωνα με το άρθρο 54 του ν. 4914/2022. Το ΟΠΣ ΚΑΠ διασφαλίζει την προστασία, την ακεραιότητα, τον εμπιστευτικό χαρακτήρα των δεδομένων αυτών και την ταυτοποίηση των χρηστών του.

Στο Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα Κοινής Αγροτικής Πολιτικής του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων (ΟΠΣ ΚΑΠ) καταχωρίζονται κυρίως δεδομένα που αφορούν στις διαδικασίες και τα στοιχεία προγραμματισμού, διαχείρισης, ελέγχου και υλοποίησης της Κοινής Αγροτικής Πολιτικής, σύμφωνα με το άρθρο 58 του ν. 4914/2022. Επιτρέπει δε, τη διασύνδεση με το ΟΠΣΚΕ και άλλα πληροφοριακά συστήματα για την ανταλλαγή δεδομένων που σχετίζονται με τον προγραμματισμό, την αξιολόγηση, τη διαχείριση και τον έλεγχο των πράξεων του Σ.Σ. Κ.Α.Π.

18. Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα Κρατικών Ενισχύσεων (ΟΠΣΚΕ)

Το Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα Κρατικών Ενισχύσεων (ΟΠΣΚΕ) περιλαμβάνει τις διαδικασίες και τα δεδομένα που απαιτούνται για τη διαχείριση, έλεγχο και υλοποίηση της παρέμβασης. Οι διαδικασίες αφορούν ενδεικτικά στην υποβολή αιτήσεων στήριξης, στον διοικητικό έλεγχό τους, στη βαθμολόγησή τους, στις τροποποιήσεις και ανακλήσεις πράξεων, στην υποβολή αιτημάτων πληρωμής, στον διοικητικό τους έλεγχο και γενικότερα στην εφαρμογή και διαχείριση με ηλεκτρονικό τρόπο των πράξεων υλοποίησης του παρέμβασης.

19. Σύστημα παρακολούθησης εκτάσεων

Ως «σύστημα παρακολούθησης εκτάσεων» νοείται διαδικασία τακτικής και συστηματικής παρατήρησης, παρακολούθησης και αξιολόγησης των γεωργικών δραστηριοτήτων και πρακτικών στις γεωργικές εκτάσεις με δεδομένα των δορυφόρων Sentinels του προγράμματος Copernicus ή άλλα δεδομένα με τουλάχιστον ισοδύναμη αξία.

20. Αποδεκτή - Μη Αποδεκτή Ενιαία Αίτηση Ενίσχυσης (ΕΑΕ)

Η ΕΑΕ υποβάλλεται κάθε έτος σύμφωνα με τις ημερομηνίες που ορίζονται από τον ΟΠΕΚΕΠΕ. Η καταληκτική ημερομηνία υποβολής της ΕΑΕ ορίζεται κάθε έτος με ανακοίνωση του ΟΠΕΚΕΠΕ. Εφόσον η καθυστέρηση υποβολής της ΕΑΕ είναι μεγαλύτερη των 25 ημερών από την καταληκτική ημερομηνία υποβολής της, η αίτηση θεωρείται ως μη αποδεκτή, σύμφωνα με το άρθρο 15 της υπ' αρ. 519/135068/5-5-2023 (Β' 3071) υπουργικής απόφασης.

21. Τυπική απόδοση (ΤΑ) – Έτος αναφοράς – ΤΑ εισόδου (αρχ. κατάστασης) – ΤΑ εξόδου (ολοκλήρωσης) – ΤΑ ετών 2019 - 2022

21.1 Η τυπική απόδοση ορίζεται ως η ακαθάριστη αξία των παραγόμενων προϊόντων της εκμετάλλευσης, εκφράζεται σε ευρώ και αποτελεί τον δείκτη της παραγωγικής δυναμικότητας της εκμετάλλευσης. Η συνολική τυπική απόδοση της γεωργικής εκμετάλλευσης ισούται με το σύνολο της τυπικής απόδοσης των επί μέρους καλλιεργειών και εκτροφών της εκμετάλλευσης. Για τον υπολογισμό της τυπικής απόδοσης των καλλιεργειών και των εκτροφών της εκμετάλλευσης πολλαπλασιάζεται ο αριθμός των καλλιεργούμενων στρεμμάτων, εκτρεφόμενων παραγωγικών ζώων, μελισσοσμηνών, κουτιών μεταξοσκώληκα της εκμετάλλευσης, όπως αυτά δηλώνονται στην Ενιαία Αίτηση Εκμετάλλευσης, αποκλειστικά με τον αντίστοιχο συντελεστή τυπικής απόδοσης του παραρτήματος I, λαμβάνοντας υπόψη τις εξαιρέσεις των κατωτέρω περιπτώσεων α) έως και ζ). Ο τρόπος αυτός, ο οποίος εφαρμόζεται στο ΟΠΣΚΕ, είναι ο μοναδικός αποδεκτός για τις ανάγκες της παρέμβασης και οποιοσδήποτε άλλος υπολογισμός εκτός εκείνου που εφαρμόζεται στο ΟΠΣΚΕ δεν γίνεται αποδεκτός.

α) Για το έτος αναφοράς στον υπολογισμό της τυπικής απόδοσης των καλλιεργειών μονίμων νεαρών φυτειών (π.χ. νεαρά δένδρα, νεαροί αμπελώνες) χρησιμοποιείται το 50% της τυπικής απόδοσης των παραγωγικών φυτειών. Ωστόσο, για τον υπολογισμό της τυπικής απόδοσης εξόδου (μελλοντικής κατάστασης) δύναται για τις νεαρές φυτείες να χρησιμοποιείται το σύνολο της τυπικής απόδοσης.

β) Στην παραγωγική δυναμικότητα της εκμετάλλευσης δεν προσμετράται η τυπική απόδοση των επίσπορων καλλιεργειών.

γ) Στην παραγωγική δυναμικότητα της εκμετάλλευσης δεν προσμετράται η τυπική απόδοση που προέρχεται από: γα) Βοσκοτόπους, γβ) Δασικά δένδρα που δεν παράγουν εδώδιμους καρπούς, γγ) Φυτώρια, γδ) Εκτάσεις σε αγρανάπαυση, γε) Γη που δεν εντάσσεται σε καλλιεργητική δραστηριότητα, γστ) Εκτάσεις με ΑΠΕ, γζ) Θηράματα, γη) Θηραματικά πτηνά, γθ) Μανιτάρια που δεν καλλιεργούνται σε εντατική καλλιέργεια εντός θαλάμων (π.χ. τρούφα).

δ) Δεν προσμετρώνται στην τυπική απόδοση αγροτεμάχια ή εκτροφές εκτός της ευρύτερης περιοχής του τόπου κατοικίας του υποψηφίου φυσικού προσώπου ή της έδρας του νομικού προσώπου. Για τις ανάγκες της Παρέμβασης, οι ΠΕ Θεσσαλονίκης και Πιερίας θεωρούνται όμορες.

ε) Ανάλογα με τον τόπο μόνιμης κατοικίας του υποψηφίου, ένα ελάχιστο ύψος τυπικής απόδοσης πρέπει να προέρχεται από παραγωγικές φυτείες, ετήσιες καλλιέργειες, εκτροφές, μελισσοσμήνη και μεταξοσκώληκες. Για την αρχική κατάσταση, το ελάχιστο όριο είναι τα 10.000 ευρώ για την Ηπειρωτική Χώρα την Κρήτη και την Εύβοια, τα 8.300 ευρώ για τα νησιά της Χώρας με πληθυσμό άνω των 3.100 κατοίκων και τα 6.700 ευρώ για τα νησιά της Χώρας με πληθυσμό μικρότερο ή ίσο των 3.100 κατοίκων. Για την τελική κατάσταση, το ελάχιστο όριο είναι τα 12.000 ευρώ για την Ηπειρωτική Χώρα την Κρήτη και την Εύβοια, τα 10.000 ευρώ για τα νησιά της Χώρας με πληθυσμό άνω των 3.100 κατοίκων και τα 8.000 ευρώ για τα νησιά της Χώρας με πληθυσμό μικρότερο ή ίσο των 3.100 κατοίκων

Για την επίτευξη των ανωτέρω ελάχιστων ορίων συνυπολογίζεται η ΤΑ των θηλυκών αμνοεριφίων τα οποία προορίζονται για γαλακτοπαραγωγή. Ωστόσο δεν προσμετράται η τυπική απόδοση των αρσενικών αιγοπροβάτων καθώς και των αμνοεριφίων που προορίζονται για πάχυνση και σφαγή.

στ) Για την προσμέτρηση της τυπικής απόδοσης που προέρχεται από την αξιοποίηση καλλιεργειών / εγκαταστάσεων με τυπική απόδοση μεγαλύτερη των 20.000 ευρώ ανά εκτάριο (π.χ. κηπευτικά υπό κάλυψη, καλλιέργεια μανιταριών, ανθοκομικές καλλιέργειες, κ.λπ.), πριν την ολοκλήρωση της δεύτερης αξιολόγησης της αίτησης στήριξης προηγείται έλεγχος με κάθε πρόσφορο μέσο στα σχετικά αγροτεμάχια / εγκαταστάσεις παραγωγής, όπως επιτόπια επίσκεψη ή τεχνικές παρακολούθησης γης ή συστήματα παρακολούθησης εκτάσεων. Εφόσον διενεργηθεί επιτόπια επίσκεψη, αυτή γίνεται από υπάλληλο των ΔΑΟΚ της οικείας Περιφέρειας ή της ΔΑΟΠ, ΠΕ γεωτεχνικό ή ΤΕ τεχνολόγο γεωπόνο, ο οποίος δύναται να μην είναι αξιολογητής της αίτησης στήριξης. Ανάλογα με τον χρόνο διενέργειας της επιτόπιας επίσκεψης, το σχετικό πόρισμα (τεχνική έκθεση) επισυνάπτεται στο ΟΠΣΚΕ στο α' ή στο β' φύλλο αξιολόγησης. Για την εξειδίκευση του τρόπου ελέγχου η ΕΥΕ ΠΑΑ δύναται να εκδίδει σχετική εγκύλιο.

ζ) Για τον υπολογισμό της τυπικής απόδοσης των ετών 2019 έως και 2023 λαμβάνεται υπόψη η τυπική απόδοση του παραρτήματος Ι της ΥΑ 3764/29-9-2021, (Β' 4456) καθώς και οι περιορισμοί των ανωτέρω παραγράφων α, β, γ και δ.

21.2 Ως τυπική απόδοση εισόδου ή τυπική απόδοση αρχικής κατάστασης ορίζεται η τυπική απόδοση της εκμετάλλευσης κατά το έτος αναφοράς το οποίο ορίζεται στην πρόσκληση. Ως τυπική απόδοση εξόδου (ολοκλήρωσης), ορίζεται η τυπική απόδοση της εκμετάλλευσης που επιτυγχάνεται κατά το έτος επίτευξης του στόχου επιχειρηματικού σχεδίου.

Αναλυτικά οι τυπικές αποδόσεις των κλάδων παραγωγής περιγράφονται στο Παράρτημα I.

22. Αίτηση στήριξης

Ως αίτηση στήριξης νοείται το σύνολο των απαραίτητων εγγράφων για την υποστήριξη της υπαγωγής στην παρέμβαση Ρ3-75.1. Τα έγγραφα αυτά υποβάλλονται σε ηλεκτρονική μορφή. Ενδεικτικά αναφέρονται η αίτηση υπαγωγής στο μέτρο, το επιχειρηματικό σχέδιο, τα δικαιολογητικά που αποδεικνύουν τις προϋποθέσεις επιλεξιμότητας, τα απαραίτητα δικαιολογητικά για τη βαθμολόγηση της αίτησης κ.λπ., όπως εξειδικεύονται στην παρούσα.

23. Έτος αναφοράς αίτησης στήριξης

Ως έτος αναφοράς της αίτησης στήριξης νοείται το έτος υποβολής της ενιαίας αίτησης ενίσχυσης με βάση την οποία συντάσσεται η αίτηση στήριξης. Το έτος αναφοράς ορίζεται στην πρόσκληση υποβολής αιτημάτων στήριξης.

24. Αίτηση πληρωμής

Ως αίτηση πληρωμής νοείται η διαδικτυακή αίτηση καταβολής της α' ή β' δόσης με το σύνολο των απαραίτητων εγγράφων που υποβάλλει ηλεκτρονικά ο δικαιούχος ώστε να του καταβληθεί η αναλογούσα δημόσια οικονομική στήριξη. Η αίτηση πληρωμής υποβάλλεται ηλεκτρονικά στο ΟΠΚΣΕ.

25. Απόφαση ένταξης πράξης

Ως απόφαση ένταξης πράξης νοείται η απόφαση αρμόδιου οργάνου που περιγράφει τους όρους και τις προϋποθέσεις υλοποίησης του επιχειρηματικού σχεδίου και γίνεται αυτοδίκαια αποδεκτή.

26. Δικαιούχος

Ως δικαιούχος νοείται το φυσικό ή νομικό πρόσωπο για το οποίο έχει εκδοθεί απόφαση ένταξης πράξης.

27. Επιπρόσθετες δεσμεύσεις

Επιπρόσθετες δεσμεύσεις θεωρούνται οι δεσμεύσεις που αναλαμβάνουν οι δικαιούχοι για τέσσερα (4) ημερολογιακά έτη μετά το ημερολογιακό έτος επίτευξης του στόχου του επιχειρηματικού σχεδίου.

28. Αχρεωστήτως καταβληθέν ποσό

Ως αχρεωστήτως καταβληθέν ποσό νοείται κάθε δαπάνη στην οποία δεν αντιστοιχεί ίσης ή μεγαλύτερης αξίας παραδοθέν προϊόν, έργο ή υπηρεσία σύμφωνα με τους όρους της απόφασης ένταξης πράξης με την οποία αναλήφθηκε η υποχρέωση της δαπάνης.

29. Ανάκτηση

Ως ανάκτηση νοείται η επιστροφή των αχρεωστήτως ή παρανόμως καταβληθέντων ποσών.

30. Μητρώο Αξιολογητών.

Σε κάθε Περιφέρεια συστήνεται Μητρώο Αξιολογητών με απόφαση του Περιφερειάρχη, σε συνέχεια πρόσκλησης που εκδίδεται από αυτόν ύστερα από εισήγηση της Υπηρεσίας της Περιφέρειας που έχει οριστεί ως δικαιούχος ενεργειών τεχνικής βοήθειας του ΣΣ ΚΑΠ. Στο μητρώο έχουν δικαίωμα συμμετοχής, μετά από δική τους αίτηση, υπάλληλοι των ειδικοτήτων του άρθρου 16 οι οποίοι προέρχονται από τις ΔΑΟΚ, τις ΔΑΟΠ, την Κεντρική Υπηρεσία του ΥΠΑΑΤ, τις Αποκεντρωμένες και Περιφερειακές Υπηρεσίες του ΥΠΑΑΤ, τις Αποκεντρωμένες Διοικήσεις, την ΕΥΔ ΣΣ ΚΑΠ, την ΕΥΕ ΑΕΤΠ και την ΕΥΕ ΠΑΑ καθώς επίσης και υπάλληλοι ΠΕ ή ΤΕ που υπηρετούν σε εκείνο το τμήμα της ΔΑΟ της Περιφέρειας που έχει την ευθύνη και την εποπτεία της οργάνωσης, εφαρμογής και παρακολούθησης της παρέμβασης Π3-75.1. Για την εξέταση των αιτημάτων εγγραφής στο μητρώο δύναται να συσταθεί, με απόφαση Περιφερειάρχη, επιτροπή αξιολόγησης αιτημάτων. Η εγγραφή στο Μητρώο Αξιολογητών είναι απαραίτητη για την αποζημίωση όσων συμμετέχουν στα στάδια της αξιολόγησης των προτάσεων που υποβάλλονται στο πλαίσιο της πρόσκλησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος, εφόσον οι εργασίες αξιολόγησης πραγματοποιηθούν εκτός ωραρίου εργασίας και εκτός χρόνου που καλύπτεται από υπερωριακή απασχόληση για τα υπηρεσιακά τους καθήκοντα και έχει προβλεφθεί σε σχετική κοινή υπουργική απόφαση καθορισμού αμοιβής τους.